

Mozes

We kennen hem van de verhalen in de Bijbel:

- In het biezene kistje
- Man die opstaat tegen onrecht
- Herder in de woestijn, waar hij God ontmoette bij de brandende braamstruik
- Man die het volk Israël heeft uitgeleid uit Egypte
- Man die namens God optrad in de woestijnverhalen, als wetgever en als rechter
- Man die op een voor ons tragische manier afscheid moest nemen van het leven

Wat weten we verder van hem?

Niet zo heel veel, al zijn er vijf boeken vol geschreven die op zijn naam staan.

Hij komt soms over als een driftkikker, soms als een goed onderhandelaar en bemiddelaar.

Is hij een theoloog?

Het verraste me dat hij de eerste theoloog is die besproken wordt in het boek '25 eeuwen theologie'.

Bij theologen denk je niet zo snel aan bijbelse figuren.

Toch is het niet zo heel vreemd.

Theologen, vooral zij die bekend geworden zijn, hebben een bijzondere bijdrage geleverd aan de godsdienst en aan de maatschappij.

Sommigen kun je beschouwen als stichter van een godsdienst of godsdienstige stroming.

In zekere zin kun je dat ook van Mozes zeggen.

Hoewel...

De boeken die op zijn naam staan, zijn bekend geworden als de Thora en zijn onderdeel van wat wij het Oude Testament noemen.

Er zijn drie delen: de Thora, de Profeten en de Geschriften.

In de Thora staat eigenlijk alles.

De profeten wijzen telkens terug naar de Thora als richtingwijzer voor het leven.

De Geschriften, zoals de Psalmen, Prediker en het Hooglied, zijn een menselijke reactie op de Thora.

De eerste christenen hadden niets anders dan deze Bijbel: de Thora, Profeten en Geschriften.

Later werden daar Evangelieën en brieven aan toegevoegd, die het Nieuwe Testament werden genoemd.

Willen we over Mozes spreken als theoloog, dan moeten we dus kijken naar de Thora en daarin lezen.

Een van de eerste dingen die opvalt, is dat het allemaal verhalen zijn met een verschillend taalgebruik.

De Thora is niet één boek dat door één persoon is geschreven.

- Verschillende verhalen uit verschillende bronnen
- Na de ballingschap (vanaf 538 voor Chr.) verzameld en geredigeerd

- Belangrijk na de ballingschap m.h.o. op de existentiële vragen van het leven en de eigen identiteit
- Dat betekent dat Mozes een literaire figuur is, een hoofdrolspeler in een vertellende traditie van verhalen over de God Adonai en zijn volk

Hoe dan ook: de Thora is het hart van de Hebreeuwse Bijbel, ons Oude Testament.
En in dat hart staat de bevrijding uit de onderdrukking in Egypte centraal.
Het kernverhaal is de uittocht uit Egypte en de tocht door de woestijn.

Ontmoeting met God op de berg Horeb → Tien Woorden.